

melser o. desl., saa kan man heller ikke rationelt forsvare at paalægge dem Ansvar for løbske Heste, de ere lige uskyldige i begge Tilfælde. Det er Regeringens Synspunkt med Hensyn til „vis major“s Anvendelse i Søloven, og det er det samme, jeg her gør gældende. Af disse Grunde, som altsaa blev billigede af Lovgivningsmagten i det hele, kom Begrebet „vis major“ ikke ind i Søloven, som dog er det Sted, hvor den nærmest hører hjemme. Saa er der den senere Lov, som den ærede Ordfører selv har henvist til i Betænkningen, nemlig Loven af 30te Marts 1894 om Oplagsbeviser og Garantibeviser for Varer, der oplægges i Københavns Frihavn. Ja, der er Forholdet det, at den Mand, nemlig Professor; Dr. juris Bentzon, som efter Regeringens Anmodning havde udarbejdet Udkastet til denne Lov, med stor Energi og Iver og overordentlig stor Videnskabelighed holdt paa, at dette Begreb burde indføres i Loven. Dette gik ogsaa hans Udkast ud paa; men Regeringen tog det ud, støttet til Udtalelser fra praktiske Folk, som Grossererersocietetet, Sø- og Handelsretten og selve Frihavsaktieselskabet. Det blev taget ud baade af reele og formelle Grunde, og det findes ikke i denne Lov, som den ærede Ordfører altsaa selv henviser til. Der findes netop paa godt Dansk udtrykt det samme som er udtrykt i Søloven og her, at man kun har Ansvar for det, man selv er Skyld i, og ikke for noget som helst andet, enten det saa skyldes dette Begreb „vis major“, eller det er udefra kommende Begivenheder, som løbske Heste, Dynamitbomber el. desl., som er Skyld i Ulykken. Jeg nævnedes Dynamitbomber! Hvis det Tilfælde skulde indtræffe, hvad vi jo heldigvis have været fritagne for her i Danmark hidtil, at en Bandit lagde en Dynamitbombe under Skinnerne, og Toget derved sprang i Luften (Afbrydelse af *Bertelsen* [Hjørring Amts 5te Valgkreds]). . . Det er en Forbrydelse siger det ærede Medlem, men det forandrer jo ikke Sagen med Hensyn til Jærnbannedernes Ansvar — saa gad jeg vide, om dette kan henregnes til overordentlige Tildragelser, Naturbegivenheder el. desl. Hvis det ikke kan det, maatte Jærnbannederne efter den ærede Ordførers Udvikling bære Ansvaret i saa Henseende, og det var dog sikkert urigtigt, naar man da overhovedet gaar ud fra, at Erstatningen i disse Tilfælde bør have noget som helst at gøre med Skyld eller Ikke-Skyld, Tilregnelighed eller Ikke-Tilregnelighed. Ja, vil man indføre Ulykkesforsikrings-synspunktet, som det

ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) er tilbøjelig til og siger, at den, der kører med Jærnbannederne, bliver ulykkesforsikret paa samme Maade som den, der holder „Dit og Dat“ eller „Ugens Nyheder“, saa det bliver noget andet, men det er ganske vist et Synspunkt, som jeg ikke kan dele, og som jeg heller ikke har set tiltraadt fra nogen anden Side.

Endelig vil jeg sige, at naar man ser hen til, hvad der hidtil har været Ret her i Landet paa dette Punkt, have vi jo ikke nogen Regel om Statsbannedernes Erstatningsansvar. Det er det Hul i Lovgivningen, som vi her søge at faa udfyldt, og som ogsaa jeg deler Ønsket om at faa udfyldt. Men med Hensyn til Privatbannederne have vi en Bestemmelse, der var Genstand for en Del Forhandling ved 1ste Behandling. Ifølge sin Ordlyd — den bruger Udtrykket „uafvendelig Tilfælde“ — kunde den synes at tyde paa, at man kun vilde fri disse Privatbanneder i Tilfælde af „vis major“ efter den Forstaaelse, som den ærede Ordfører gjorde gældende, altsaa paalægge dem Ansvar for alt, hvad der ikke skyldes Naturbegivenheder eller lign. overordentlige Tildragelser. Det kan være, at *dette* har været Meningen med at sætte disse Udtryk ind i Koncessionerne, men hvad end Meningen har været, saa er det givet, at saaledes forstaaes det ikke. Der er en Højesteretsdom af 1887, som netop har fastslaaet, at Begrebet „uafvendelig Tilfælde“ i disse Koncessioner skal forstaaes paa samme Maade, som det er udtrykt i § 1, som den foreligger i Landstingets Affattelse. Den forstaaes nemlig saaledes, at vedkommende Bane kun har Ansvar, hvor den har nogen Skyld.

Ja det er, mine Herrer, mine sproglige, juridiske og reelle Grunde til ikke at have kunnet, hvor meget jeg end beklager det, følge mine sædvanlige Meningsfæller paa dette Punkt, men maa tillade mig at tilraade at stemme mod Ændringen under Nr. 3. De øvrige Ændringer skal jeg ikke opholde mig ved, der har jeg jo fulgt Flertallet.

N. J. Larsen: Det Billede, som Betænkningen giver af Stillingen i Udvalget, ser jo ret broget ud. Det fremstiller Udvalgets Medlemmer, skilte i 3 Hovedafdelinger, et Flertal og 2 Mindretal, og Flertallet falder saa igen i en Del paa 7 Medlemmer samt 2 Mindretal, hvert paa et Medlem. Det gaar imidlertid ved denne Lejlighed som saa ofte, at Virkeligheden